

Prima instanță: judecătoria Ciocana, mun. Chișinău (jud. I. Bulhac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu)

DECIZIE

02 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Galina Statulat

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul”, împotriva încheierii din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la acțiunea înaintată de Societatea pe Acțiuni „CCI Drumețul” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maremba”, Societății cu Răspundere Limitată „Hazar Construct”, intervenienți accesorii Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea de Stat „Cadastru” privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială, dispunerea radierii dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor aplicate și încasarea cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă :

La data de 10 februarie 2011 SA „CCI Drumețul” a depus în instanța de judecată cerere împotriva SRL „Maremba” privind recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 29 februarie 2008 SA „CCI Drumețul”, în calitate de investitor, și SRL „Maremba”, în calitate de executor, au semnat contractul de investiții nr.02/08, în construcția blocului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 22/5, obiectul căruia îl constituie construcția spațiului pentru activitatea comercială cu suprafața de 206 m².

Conform pct. 11.1 al contractului, contractul a început să producă efecte juridice din data semnării, efectul actului juridic constituind predarea spațiului pentru activitatea comercială în proprietatea investitorului cu îndeplinirea obligațiilor asumate.

Conform contractului de investiție, SRL „Maremba” s-a obligat să organizeze construcția bunului imobil din bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău, loc pentru activitatea comercială cu suprafața de 206 m², cu predarea ulterioară în proprietatea SA „CCI Drumețul”, iar ultimul s-a obligat să primească bunul și să achite conform pct. 4.3 al contractului suma de 140080 Euro.

Conform condițiilor contractuale, pîrîtul urma să utilizeze mijloacele financiare doar în scopul executării obiectului contractului. Conform pct. 2.7, după darea în

exploatare a blocului locativ, pîrîtul s-a obligat să transmită în termen de 30 zile reclamantului bunul imobil în baza actului predare-primire și actele aferente pentru înregistrarea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

Menționează că, în vederea executării obligației financiare de achitare a lucrărilor, a debitat la contul pîrîtului suma de 138328,10 euro, fapt confirmat prin actul de verificare semnat și ștampilat de către SRL „Maremba” și SA „CCI Drumețul”, însă pîrîtul nu și-a executat obligațiile sale.

Afirmă că, conform datelor din Registrul bunurilor imobile, asupra casei de locuit din bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău, cu nr. cadastral 0100311.005.01, de către instituțiile abilitate, au fost aplicate mai multe interdicții, inclusiv prin încheierile Oficiului de Executare Ciocana și încheierile judecătorei Ciocana mun. Chișinău.

Consideră că, interdicțiile aplicate asupra construcției situate în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, indirect și asupra spațiului pentru activitatea comercială sînt inadmisibile și afectează reclamantul la exercitarea dreptului de proprietate.

Solicită recunoașterea după SA „CCI Drumețul” a dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m², din blocul locativ situat pe bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău, conform planului anexă la contract; dispunerea Organului Cadastral Teritorial Chișinău de a radia din Registrul bunurilor imobile toate drepturile pretinse asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m², conform planului anexă la contract, din construcția nefinisată din bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău și înregistrarea dreptului de proprietate a acestui spațiu după SA „CCI Drumețul” cu ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor aplicate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul judecării cauzei, avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA CCI Drumețul”, a depus cerere de modificare și concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând recunoașterea după SA „CCI Drumețul” a dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m², din blocul locativ situat pe bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău, conform planului anexă la contract; dispunerea Organului Cadastral Teritorial Chișinău de a radia din Registrul bunurilor imobile asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m² situată la etajul I din construcția nefinisată din bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău după SRL „Hazar Construct” și înregistrarea dreptului de proprietate a acestui spațiu după SA „CCI Drumețul” cu ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor aplicate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2014 a judecătorei Ciocana mun. Chișinău s-a atras în proces BC „Victoriabank” SA în calitate de intervenient accesoriu.

La data de 06 noiembrie 2014 avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA CCI Drumețul”, a mai depus o cerere de modificare și concretizare a pretențiilor din acțiune, indicînd cu calitatea procesuală de pîrîți: SRL „Maremba”, SRL „Hazar Construct”, BC „Victoriabank” SA și în calitate de intervenient accesoriu ÎS „Cadastru”, solicitînd constatarea faptului că suma de 138328,10 euro, achitată de SA „CCI Drumețul” conform contractului de investiții nr. 02/08 din 29.02.2008, a fost utilizată la construcția blocului locativ din bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău; încetarea și radierea ipotecii existentă asupra spațiului comercial cu suprafața de 206 m² din blocul locativ situat pe bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău instituită față de BC „Victoriabank” SA în baza contractului de ipotecă nr. 1-10164 din 31.10.2007 și a

acordurilor adiționale încheiate între SRL „Hazar Construct” și BC „Victoriabank” SA în scopul garantării rambursării creditului acordat în baza contractului de credit nr. 3934 din 30.10.2007 în sumă de 23540000 lei; recunoașterea dreptului de proprietate a SA „CCI Drumețul” asupra spațiului pentru activitatea comercială cu suprafața de 206 m² din bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău; dispunerea Organului Cadastral Teritorial Chișinău de a radia înscrierea din Registrul bunurilor imobile privind apartenența dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m² și înregistrarea dreptului de proprietate după SA „CCI Drumețul” cu ridicarea sechestrului aplicat.

Prin hotărîrea din 29 iunie 2015 a judecătoriei Ciocana mun. Chișinău s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA „CCI Drumețul” și s-a încasat de la SA „CCI Drumețul” în beneficiul statului cheltuielile de înștiințare a părților în instanța de judecată prin intermediul scrisorilor recomandate în sumă de 70,60 lei.

Prin încheierea din 13 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SA „CCI Drumețul” și s-a acordat apelantului termen pînă la 03 noiembrie 2015, ora 11:00 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și a apelului motivat.

Prin încheierea din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului SA „CCI Drumețul” privind scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs apelului depus de SA „CCI Drumețul” și s-a acordat acestuia termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat pînă la 26 ianuarie 2016, ora 10:00.

La data de 24 decembrie 2015 avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA CCI Drumețul”, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi încheieri de scutire a SA „CCI Drumețul” de la plata taxei de stat la înaintarea cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece societatea nu desfășoară activitate economică și nu are posibilitatea să-și valorifice bunurile sale, aflîndu-se într-o situației financiare extrem de dificilă și real nu dispune de mijloace bănești pentru a achita taxa de stat, fapt demonstrat prin certificatul nr. 1966-c din 03.11.15 eliberat de BC „Victoriabank” SA, anexat la prezenta cauză.

Susține că pentru a nu îngrădi accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil a apelantului prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și în contextul practicii judiciare a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Consideră că, instanța de apel la examinarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat urma să verifice posibilitatea apelantului de a achita taxa de stat, oferind posibilitatea de a-și apăra drepturile și interesele în judecată, fapt însă ignorat de către instanța ierarhic inferioară.

Relatează că, societatea nu prestează activitate economică și se află în stare pasivă, fără a obține careva venituri care i-ar permite achitarea taxei de stat, fapt ce se confirmă prin actele anexate la cererea privind scutirea de la plata taxei de stat.

Totodată, instanța de apel la emiterea încheierii contestate nu a respectat principiul proporționalității, adică nu a ținut cont de quantumul sumei ce trebuie să fie plătită, situația apelantului, stadiul procesual în care intervine restricția și garanțiile procesuale de care se bucură participantul la proces.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 15 decembrie 2015, iar recursul a fost declarat la data de 24 decembrie 2015, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea contestată.

În conformitate cu art. 364, alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform materialelor dosarului, la data de 15 decembrie 2015, Curtea de Apel Chișinău a examinat cererea înaintată de către SA „CCI Drumetul” privind scutirea de la plata taxei de stat și a respins-o. Totodată, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat până la 26 ianuarie 2016, ora 10:00.

Colegiul, analizând materialele anexate la dosar în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și a acordat termen pentru achitarea taxei de stat.

Ori, conform art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel, analizând circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, instanța de recurs conchide că instanța de apel corect a apreciat imposibilitatea reținerii drept probă veridică întru confirmarea situației financiare precare, a certificatului nr. 1966-c din data de 03.11.2015 eliberat de BC „Victoriabank” SA, prin care se confirmă că soldul contului curent al SA „CCI Drumetul” la data de 03.11.2013 constituie minus 26,43 lei, ori, aceasta nu probează lipsa surselor financiare.

Abordarea recurentului privind lipsa mijloacelor financiare a fost formulată în mod evaziv și incomplet, ori prezentarea unui înscris care indică starea de fapt a contului la o instituție financiară, nu poate fi reținută întru determinarea situației materiale reale și nu poate suplini necesitatea înlăturării neajunsurilor cererii de apel.

În contextul dat, Colegiul notează că întru susținerea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, SA „CCI Drumetul” urma să prezinte în instanța de judecată informația de la OCT Cadastru privind prezența sau lipsa dreptului de proprietate asupra altor bunuri, extrasul de la ÎS „Registru”, care ar confirma lipsa mijloacelor de transport, informația de la ÎFS privind activitatea economico-financiară în perioada de referință, fapt însă ignorat de către acesta.

În concluzia celor menționate supra, instanța de recurs consideră că recurentul nu a exercitat sarcina probațiunii în sensul justificării stării financiare generale care ar constitui un impediment pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Astfel, cumulând circumstanțele expuse supra și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs și apel privind situația financiară precară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că sunt pur declarative și lipsite de suport probant.

Mai mult decât atât, instanța de recurs reține că dreptul la o instanță, garantat de art.6 § 1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Ca urmare a celor menționate, instanța de recurs consideră că nu sunt temeiuri pentru a casa încheierea din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul”, și de a menține încheierea din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul”.

Se menține încheierea din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la acțiunea înaintată de Societatea pe Acțiuni „CCI Drumețul” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maremba,”, Societății cu Răspundere Limitată „Hazar Construct”, intervenienți accesorii Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea de Stat „Cadastru” privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială, dispunerea radierii dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor aplicate și încasarea cheltuielilor de judecată

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii

Galina Stratulat

Oleg Sternioală